

SLAVNOSTNA SEJA VSEH ZBOROV OBČINSKE SKUPŠČINE

Imeli smo le roke, danes imamo znanje in stroje

Na slavnostni seji vseh zborov skupščine občine Ljubljana Center, ki je bila v četrtek, 6. maja, so delegati in številni gostje počastili občinski praznik, 9. maj. Na ta dan pred 37 leti se je z zmago nad fašizmom končala druga svetovna vojna in prav tega dne je v naše mesto vkorakala zmagovita partizanska vojska. Občina Center je določila ta dan za svoj občinski praznik.

Kot vsako leto so na slavnostni seji tudi to pot podelili občinske nagrade, ki so jih letos dobili:

Baletna skupina Lidije Sotlar, Jakob Rozman-Čiko, Ančka Tomšič, Anton Turk in Zveza pionirjev Ljubljana Center.

V imenu pobratene občine Delnice je delegate in občane Centra prisrčno pozdravil in jim čestital k prazniku predsednik tamkajšnje občinske skupščine Nikola Movrin, iz pobratene občine Bijelo polje pa je poslal pozdravno brzojavko predsednik skupščine Muharem Dizdarević.

Predsednik občinske skupščine Albin Vengust se je v slavnostnem govoru spomnil tistega dne, ko je 9. maja 1945 junaška partizanska vojska po zadnjih ogorčenih in krvavih bojih na Orlah vkorakala v pomladno, sončno in okrašeno Ljubljano.

Prav v Ljubljani je uspelo Osvobodilni fronti vključiti v osvobodilno gibanje skoraj vse prebivalstvo. Organizacija OF je bila neizčrpen vir za mobilizacijo borcev za partizanske čete.

Za stabilizacijo spet potrebujemo nekdanjo samozavest

Vojna je bila končana, oborožena revolucija izbojevana. Na ruševinah starega je bilo treba zgraditi novo. Z enakim žarom in voljo kot v boju z okupatorjem so včerajšnji partizani skupaj z delovnimi ljudmi obnavljali porušeno domovino. Še preden je bila končana obnova, so začeli graditi tudi že nove tovarne, komunikacije in stanovanja.

Resnično smo lahko ponosni na vse, kar smo ustvarili v naši deželi na političnem, družbenem in ekonomskem področju. Premalokrat se vračamo v preteklost in pozabljamo, da smo bili včeraj še Dravska banovina, sedaj pa smo že skoraj štiri desetletja republika z vsemi značilnostmi socialistične države.

Ni dolgo tega, ko je imela Ljubljana le dvakrat toliko prebivalcev, kot jih ima danes občina Center. Samo delavcev je danes v Ljubljani dvakrat več, kot je bilo pred vojno vseh prebivalcev. V prvih povojnih dneh tudi samoupravljanja nismo poznali, medtem ko danes ni nikogar več, ki ne bi tako ali drugače sodeloval pri utrjevanju in širjenju socialističnega samoupravljanja.

Danes je položaj tak, da spet potrebujemo samozavest, takšno, kakršno smo imeli v letih 1941 in 1948, ko smo bili izpostavljeni najhujšim pritiskom. Pozabljamo, da smo imeli v tistih časih ne veliko več kot roke, danes pa imamo znanje in stroje. Dve leti že govorimo o gospodarski stabilizaciji, pa še niti za las nismo začeli ravnati drugače, kot smo vajeni. V naši občini skoraj ne poznamo delovne organizacije, ki bi v svojem programu napravila vsebinske spremembe. Imamo take, ki brez sramu načrtujejo izgubo. Vse prepočasi se uveljavlja spoznanje, da trgovina in industrija, kakršni imamo v Centru, zaposlujeta predvsem nizkokvalificirane delavce in da je v takih razmerah sila težaven prehod na proizvodnjo z visokim deležem vloženega minulega dela. V naši občini moramo storiti veliko več za večjo produktiv-

Letošnja občinsko nagrado ob 9. maju so prejeli predstavniki občinske organizacije zveze pionirjev

nost dela, čvrsteje povezati trgovino med seboj in trgovino z industrijo na pristnih dohodkovnih odnosih. Povečati moramo uporabo znanja. Znanje naj se preseli iz raziskovalnih zavodov in knjig v glave proizvajalcev, od tod pa v roke, da bomo znali uporabljati sodobno tehnologijo in znali produktivno delati. Število izumov in tehničnih izboljšav je v naši občini povsem nepomembno. Novatorstvo in racionalizacijo bi morali poznati pri vseh delovnih postopkih, tudi v občinski upravi in sisovskih službah.

Denar je v mirujočih strojih, neizrabljenem delovnem času

Kar naprej trdimo, da ni denarja in da se moramo odpovedati investicijam. Pri tem pa vsi vemo, kako neznanse količine denarja ležijo v zalogah razdrobljene trgovine in številnih skladiščih podjetniško mislečih tozgov. Koliko denarja leži v slabo izkoriščenih delovnih sredstvih zaradi neučinkovite tehnološke organizacije, zaradi delovnega časa, ki ni prilagojen človeškemu bioritmu in ko vsi vemo, da je popoldanska storilnost bistveno večja od dopoldanske.

Odločneje moramo v bitko za dinamičen in stabilen gospodarski razvoj ter uveljavljanje zavesti, da smemo porabiti le toliko, kolikor smo ustvarili. Kot skupščina občine moramo nenehno ocenjevati, ali in kako se gospodarske in druge delovne skupnosti dejansko spreminjajo v organizme, ki so sposobni uspešno nastopati na svetovnih trgih.

Slovensko združeno delo je po nekajletni stagnaciji v izvozu blaga lani doseglo zavidljive rezultate. Vrednost družbenega proizvoda v blagu, ki smo ga izvozili, je znašala dobrih 31 odstotkov celotnega družbenega proizvoda, ki smo ga ustvarili. Ljubljana se je že slabše odrezala, samo s 27, občina pa le s 16,5 odstotka. Pričakovali bi, da bo slika obratna. Slovenija bi morala glede na svojo ekonomsko razvitost izvoziti okoli polovico vrednosti družbenega proizvoda, vendar ne z izgubo na dohodku, pač pa z enakopravnim gospodarskim položajem na tujih tržiščih.

Predvsem bi se morali vsi skupaj strokovno in samoupravno došolati, da bi znali racionalno izkoriščati družbeno proizvodna sredstva in da za združevanje sredstev ne bi bilo omeje-

NAGRAJENCI OBČINE LJUBLJANA CENTER

Priznanje za marljivo in temeljito opravljeno delo

Na slavnostni seji vseh zborov občinske skupščine je po govoru Albina Vengusta obrazložil sklep o dodelitvi občinskih nagrad predsednik žirije za nagrade občine Center Drago Seliger. Nagrade je podelil predsednik skupščine Albin Vengust.

Žirija je izbrala nagrajence na podlagi prispelih predlogov na razpis, ki je bil objavljen v Delu in Dogovorih. Njeno delo je potekalo v skladu z določili odloka o priznanjih občine Ljubljana Center in po postopku, ki ga določa poslovnik za delo žirije. Že pred tem so obravnavale predloge strokovne komisije, mnenje pa je podal tudi koordinacijski odbor za kadrovska vprašanja občinske konference SZDL.

BALETNA SKUPINA LIDIJE SOTLAR

Skupino sestavljajo strokovno usposobljeni baletni plesalci, ki nastopajo pod imenom svoje mentorice in umetniškega vodje Lidije Sotlar. So sicer člani SNG Ljubljana TOZD Opera in balet, ki svoj prosti čas namenjajo ljubiteljsstvu, da nastopajo kot ambasadorki plesne umetnosti po Sloveniji in v zamejstvu, med ljudmi v vaseh in zaselkih.

Visoki barok, pa dunajska klasika prek slovanske in zahodnoevropske romantike ter impresionizma, pa vse do klasikov 20. stoletja in jazz glasbe, porazdeljeno v solistične in skupinske baletne igre priznanih domačih in tujih koreografov, nam pove, da je program skupine bogat, barvit, raznolik in zelo širok. Skoraj 40 skladateljev različnega narodnostnega porekla in

LIDIJA SOTLAR

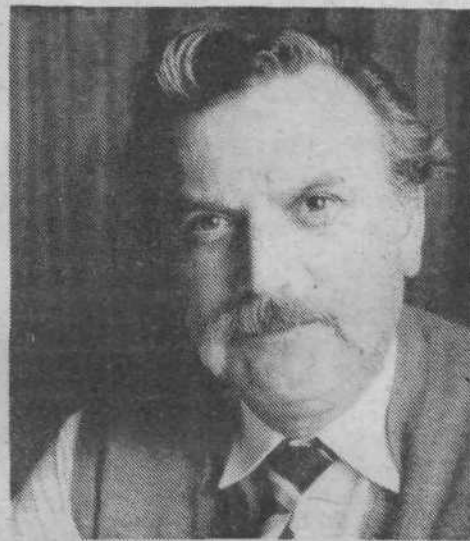
vrsta izbranih koreografij je spoštovanja vreden repertoar, ki ga danes spremljajo preprosti ljudje širom Slovenije, do včeraj nevedni lepote baletne umetnosti.

Skupina velikokrat nastopa brezplačno (skupaj 41-krat) ali pa izkupiček od koncertov nameni za kulturno dejavnost v gostujočem kraju, za obnovo športnega igrišča, za prizadete ob potresu itd.

Tudi zamisel o večkratnem srečanju jugoslovanskih baletnih umetnikov je vzniknila v tej skupini z namenom zblížati med seboj jugoslovanske plesne umetnike, izmenjati med seboj primerjalno-stilno-plesne koreografske dosežke.

JAKOB ROZMAN-ČIKO

Roj. 6. septembra 1927 v Trebnjem na Dolenjskem. Član ZKS je od leta 1944. Na teren Stara Ljubljana je prišel leta 1949 in se takoj vključil v družbenopolitično delo. Vrsto let je predsednik ZZB NOV Stara Ljubljana, predsednik odbora za zadeve NOV pri skupščini občine Ljubljana Center in član občinskega odbora ZZB NOV. Kot predsednik odbora za zadeve borcev pri skupščini občine Ljubljana Center in član odbora ZZB NOV je tovariš Rozman večino svojih prizadevanj namenil reševanju perečih socialnih in materialnih problemov borcev v naši občini. Njegova nenehna skrb in občutek za humane medčloveške odnose v krajevni skupnosti je postala

JAKOB ROZMAN

spodbuda tudi za napore širše družbenopolitične skupnosti za uresničevanje dogovorjenih ciljev in nalog, kako skrb za človeka približati vsakemu posamezniku.

Poleg odgovornih nalog v ZZB NOV je tovariš Rozman opravljal še številne druge družbenopolitične funkcije v krajevni skupnosti in občini. Tako je bil dve mandati obdobji član družbenopolitičnega zbora skupščine občine Ljubljana Center, vrsto let je opravljal funkcijo predsednika sveta krajevne skupnosti in kasneje skupščine. Kot član OO ZK Stara Ljubljana je vse od leta 1949 z vso odgovornostjo in vest-

vanja ne v republiških ne v občinskih mejah, da o tozdrovskih niti ne govorim.

Posébej v naši občini ne bi smeli biti ponosni na število ozdov in tozdov, ampak bi se morali vprašati, kaj te trgovine in delavnice pomenijo za zadovoljevanje standarda delovnih ljudi in kaj pomenijo v skupni produktivnosti družbenega dela. Pred nami ni samo stabilizacija, ampak gospodarska reforma z globokimi družbenimi spremembami, takimi, ki pravzaprav pomenijo nadaljnji korak v naši revoluciji. Tu pa naj vstopa s svojo močjo delegatski sistem, da bo socialistična samouprava še hitreje napredovala, da bo temeljno delo delegatov v delegacijah, kjer naj polno izstopa pluralizem konkretnih interesov.

Ob našem občinskem prazniku, 9. maju, ko praznujemo dan zmage, je prav, da se vračamo v mladostne dni naše revolucije. Spomnimo se, kaj smo želeli ustvariti in dati novemu svetu, svetu brez krivic, z obilo solidarnosti in sosedske pomoči, da si bomo enaki, zadovoljni in srečni v vseh družbenih središčih.

Priznajmo, da je tak svet še daleč. Hudo bi se motili in strašno bi bilo, če bi bila revolucija odvisna samo od prve generacije. Socializem se ni zmagal in zato ima vsaka generacija svoje možnosti in svoje naloge. Vsak čas ima svoje junake, pomembno je, da jih je čimveč.

Priznajmo, da je tak svet še daleč. Hudo bi se motili in strašno bi bilo, če bi bila revolucija odvisna samo od prve generacije. Socializem se ni zmagal in zato ima vsaka generacija svoje možnosti in svoje naloge. Vsak čas ima svoje junake, pomembno je, da jih je čimveč.

OSEBNA IZKAZNICA NAŠE OBČINE

Zaposlenih je dvakrat več, kot je prebivalcev

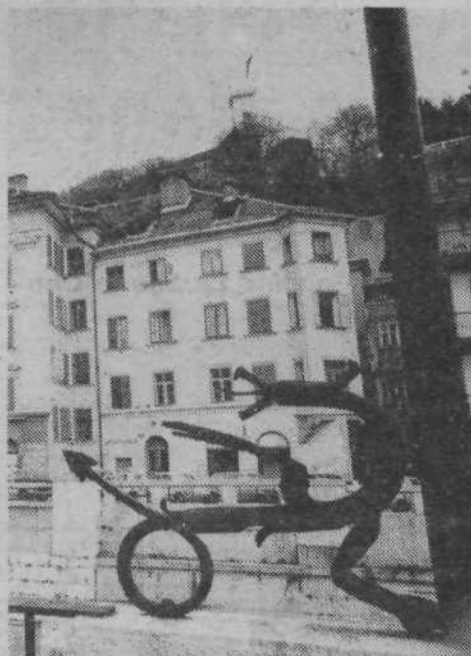
S površino 498 hektarov ali okoli petih kvadratnih kilometrov je osrednja ljubljanska občina Center najmanjša družbenopolitična skupnost v Sloveniji in druga najmanjša v Jugoslaviji. Hkrati pa je občina Center na gospodarskem položaju med vodilnimi tako v republiki kot v državi. Več kot tisoč (1051) organizacij združenega dela, poslovnih in drugih delovnih enot ter okoli 500 obrtnikov ustvari namreč na leto skoraj 30 odstotkov družbenega proizvoda Ljubljane ter sedem odstotkov v okviru republike. Daleč pred vsemi občinami v republiki pa je s svojimi 432.800 dinarji osrednja ljubljanska občina tudi po višini narodnega dohodka na prebivalca.

Občino, ki praznuje svoj občinski praznik ob enem z mestom – 9. maja, na dan zmage in osvoboditve slovenskega glavnega mesta, sestavlja dvanajst krajevnih skupnosti, v katerih stalno živi 34.660 prebivalcev. Zanimiv pa je podatek, da je med tem številom skoraj devet tisoč starejših prebivalcev – upokojencev, kar občini Center daje izredno visoko starostno strukturo.

Precej preglavic povzroča nenehno

zniževanje števila prebivalcev. V Centru je namreč pred dobrimi desetimi leti živel kar osem tisoč ljudi več kot danes. Kot je dejal predsednik izvršnega sveta občine Center Milan Slemnik, bodo nadaljnje zniževanje števila prebivalcev skušali ustaviti ter hkrati pomladiti starostno strukturo predvsem z živahnejšo gradnjo novih stanovanj. V ta namen bodo v prihodnjih treh letih zgradili okoli tisoč novih stanovanj (od tega več kot 800 na Poljanah). Glavna skrb pa bo usmerjena v obnovo precejšnjega števila stavb v starem mestnem jedru – Stari Ljubljani – kjer naj bi po predvidevanjih pridobili krepko čez 40 tisoč kvadratnih metrov novih stanovanjskih površin, na katere naj bi se naselile predvsem mlade družine.

Center je ena redkih občin, kjer število zaposlenih skoraj dvakrat presega število stalnih prebivalcev. V središče prihaja namreč vsak dan na delo kar 67 tisoč delavcev, ki so v preteklem letu ustvarili 13 milijard 140 milijonov dinarjev narodnega dohodka. Ob tem pa velja pripomniti, da je v družbenem planu občine Ljubljana Center zapisano, da se bo družbeni proizvod tja do

Krajevna skupnost Stara Ljubljana je nekakšno naravno središče občine Center

leta 1985 povečal po povprečni letni 2,4-odstotni stopnji, kar pomeni, da bo ob koncu tega srednjeročnega obdobja znašal skoraj 20 milijard dinarjev. Hkrati naj bi se povečal (zvišal) tudi narodni dohodek, ki naj bi leta 1985 znašal 560 tisoč dinarjev na prebivalca.

Ko že omenjamo občinsko gospodarstvo, velja vsekakor omeniti najmočnejšo gospodarsko vejo, to je trgovino, ki pa ne skrbi samo za preskrbo občanov. S pomočjo zunanjetrgovinskih organizacij je bilo na primer lani uresničeno tudi približno polovica celotnega slovenskega izvoza. Kot je poudaril Milan Slemnik, pa se občinska trgovina oziroma njene organizacije dokaj uspešno povezujejo s podobnimi organizacijami ne samo v vsem mestu, temveč v vsej Jugoslaviji. Prav tej povezavi pa gre tudi zasluga, da Ljubljana sodi med mesta, ki so v naši državi bolj – če že ne najbolj – oskrbljena.

Nedavno dokončan grajski stolp, kulturni dom Ivana Cankarja ter Zdravstveni dom Center, ki ga namestijo slovesno odpreti julija letos, so prav gotovo najpomembnejše nove pridobitve v občini. Lahko celo rečemo, da je občina Center prav gotovo

med občinami, v kateri je družbeni standard na najvišji ravni. Tako s pridobitvami, ki smo jih že omenili, kot tudi s tistimi, ki že vrsto let bogatijo to ljubljansko občino. V prvi vrsti gre za vzgojnoizobraževalne ter varstvene objekte, ki jih nikakor ne primanjkuje. Tako je na področju občine Center sedem osnovnih šol, ki jih obiskuje 4.500 učencev, in sedem otroških vrtcev, v katere je vključenih 2.700 otrok. Od tega jih je kar 40 odstotkov iz drugih ljubljanskih občin. Svoj sedež pa ima v Centru tudi 14 srednjih šol, ki jih obiskuje okoli 10 tisoč dijakov, ter 15 visokih in višjih šol.

Poleg premajhnega števila športnorekreativnih površin pa so potrebne večje skrbi tudi pešci in kolesarji. Stanje na tem področju se namreč po besedah Milana Slemnika prepočasi izboljšuje. V prvi vrsti zaradi prehitre motorizacije, ki je pripeljala do današnjega »motoriziranega nasilja«. Ob tem pa velja pridati podatek, da je v Centru nekaj več kot 14 tisoč lastnikov motornih vozil, vsak dan se po središču mesta vali pločevinasta kača skoraj stotisočih vozil.

In če na eni strani močno primanjkuje parkirnih prostorov, je osrednja ljubljanska občina daleč pred vsemi po številu gostinskih lokalov, saj so jih našli kar 124; skupno imajo 13.381 sedežev. V kratkem bodo odprli še nekaj novih. Zanimivo je, da je šele letos uspelo skupno s krajevnimi skupnostmi izdelati načrt poživitve mesta oziroma mestnega središča, kar pomeni, da je končno prišlo do nekakšnega soglasja med interesi prebivalcev ter željami po oživitvi.

DEJAN VODOVNIK

Predsjedniku skupštine opštine Ljubljana Centar, Ljubljana

Čestitamo vam od srca praznik i želimo bratskoj opštini i svim radnim ljudima i građanima dalje uspehe i srečan život. Molimo vas, da nam opravdate, što zbog neodložnih službenih poslova nijesmo u mogućnosti podijeliti sa vama radost u Ljubljani.

PREDSEJEDNIK SO BIJELO POLJE MUHAREM DIZDAREVIĆ

nostjo uresničeval zastavljene naloge in program ZK.

Kot nekdanji partizan in borec vsa ta leta svoje revolucionarne izkušnje, oplemenitene z novimi spoznanji sistema splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite, prenaša na mlajše, ki se v KS vsak dan znova vključujejo v sistem SLO in družbene samozaščite. Jaka Rozman je pobudnik in nosilec aktivnosti podružbljanja splošne ljudske obrambe, varnosti in uveljavljanja družbene samozaščite v KS in občini.

ANČKA TOMŠIČ

Roj. 24. julija 1926 v Ljubljani. Bila je med prvimi, ki je že leta 1969 aktivno sodelovala pri organiziranju obrtniških organizacij na nivoju mesta Ljubljane. Med drugim je bila pobudnica za ustanovitev republiške organizacije obrtništva, t. j. Zveze obrtnih združenj Slovenije, ki je bila ustanovljena na podlagi zakona o združevanju.

Delala je v organih Zveze obrtnih združenj Slovenije in njenih komisijah, bila članica uredniškega odbora revije Obrtnik, republiška delegatka v prvem mandatnem obdobju, pozneje delegatka v skupščini SIS, sedaj delegatka v skupščini družbenopolitičnih skupnosti.

Bila je ustanovna članica Obrtnega združenja Ljubljana Center leta 1976 in od tedaj dve mandatni dobi predsednica združenja. S svojo angažiranostjo je predstavljala združenje in skrbelo, da je bilo delo združenja usklajeno tako z interesi članov kot s splošnimi družbenimi interesi.

Ančka Tomšič je zaslužna tudi pri razvoju zadružništva, kjer je bila ustanoviteljica in ves čas zaslužna delavka

ANČKA TOMŠIČ

na področju samouprave in uveljavljanja zadružništva.

ANTON TURK

Roj. 21. aprila 1922 v Spodnjih Gorah v Savinjski dolini. Bil je aktivni udeleženec NOB in član ZK od leta 1944. Kmalu po vojni je prevzel odgovorne naloge na področju organiziranja zadružne zveze kmetijskih združenj v SR Sloveniji. Leta 1955 ga je svet za kmetijstvo in gozdarstvo LR Slovenije imenoval za direktorja Agrotehnike z nalogo, da ustanovi in organizira podjetje, ki bi kmetijstvo in gozdarstvo oskrbovalo s prepotrebnimi stroji, orodji in ostalim materialom.

Pod njegovim vodstvom, njegovim vztrajnim in vestnim delom se je Agrotehnika razvila v usposobljeno DO za oskrbo kmetijske in gozdarske proi-

ANTON TURK

zvodnje s servisno in zunanjetrgovinsko dejavnostjo.

Njegova pomembna zasluga je tudi pri organiziranju temeljnih organizacij in združenj delovnih organizacij v sedanjosti delovno organizacijo Agrotehnika – Gruda.

ZVEZA PIONIRJEV OBČINE LJUBLJANA CENTER

Zveza pionirjev naše občine se vseh 40 let aktivno vključuje v izvajanje programskih zasnov republiškega in zveznega sveta Zveze pionirjev. V tem letu je vključenih v PO v naši občini 4254 pionirjev. Program Zveze pionirjev naše občine temelji na prvinah tradicij NOB, bratstva in enotnosti naših narodov in narodnosti, načela solidarnosti, v zadnjem času pa se dopolnjuje

tudi z elementi splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite. Ob vseh teh pomembnih nalogah pa se pionirji še aktivno vključujejo v svobodne aktivnosti, kjer samoiniciativno razvijajo svoje interesne sposobnosti. Pionirji iz naše občine vestno izpolnjujejo naloge iz programa Jugoslovanskih pionirskih iger in ob zaključku vedno posegajo po najvišjih priznanjih – znaku Jugoslovanskih pionirskih iger.

S ponosom nosijo Kurirčkovo pošto. Na množičnih partizanskih pohodih in srečanjih z borci NOB ter v osvajanju znakov partizanskih enot se seznanjajo s svetlimi tradicijami naše revolucionarne borbe. Udeležujejo se republiških in zveznih srečanj ter tekmovalij in predstavljajo vrstnike iz vse Slovenije. Pionirski odredi ne sodelujejo samo s pionirskimi odredi širom Jugoslavije, temveč imajo stike tudi s šolami slovenskega dopolnilnega pouka v tujini. Sodelovanje je živahno, zlasti na kulturnem področju, kar je odraz bogate kulturne dejavnosti v pionirskih odredih.

Tudi športno in tehnično področje je bogato razvejeno in naši pionirji segajo tudi po naslovih zveznih prvakov.

Naši pionirji so tudi marljivi brigadirji in zelo uspešni ob raznih solidarnostnih akcijah. Iz izkopička solidarnostnih akcij so na samoupravno dogovorjen način prevzeli del obveznosti za pionirski dom.

Se in še bi lahko naštevali dejavnosti in akcije naših pionirjev – a naj povečmo le še to, da naši pionirji želijo sodelovati vsepovsod in ponosni so, da jim odrasli zaupamo, zato vneto razmišljajo, kako bi se še bolj aktivirali v okolju, kjer živijo, torej v krajevni skupnosti in se uveljavili kot tvoren subjekt v vrstah aktivnih krajanov.